

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-13

Diarienummer 0514/22

Handläggare

Diana Däversjö, Niklas Törnqvist, Hala Zeidan, Henrik Hoffmeister, Jan Gustafsson, Ulf Olausson

Telefon: 031-368 59 38

E-post: diana.daversjo@intraservice.goteborg.se

Utredning av möjligheten att erbjuda en lösning för lagring av personuppgifter från Skatteverkets Navet

Förslag till beslut

I nämnden för Intraservice:

1. Utredning och tillhörande bilagor översänds till kommunfullmäktige.
2. Uppdraget från kommunfullmäktige 2022-11-24 § 15 om att utreda möjligheten att starta en hemtagning av Skatteverkets uppgifter i Navet till en server inom Göteborgs Stad bedöms som slutfört.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade genom ärendet *åtgärder för att upptäcka och minska folkbokföringsfel och felaktiga utbetalningar* (2024-11-22 § 15) att ge nämnden för Intraservice i uppdrag av att se över möjligheterna att starta hemtagning av Skatteverkets uppgifter i Navet till en server inom Göteborgs Stad och sedan möjliggöra för förvaltningar och bolag att beställa utdrag ur innehållet.

Nämnden för Intraservice redovisade den 22 november 2023 (§ 205) en utredning som gav stöd att en sådan hemtagning skulle vara teknisk möjlig att genomföra, men att föreslagen lösning bedömdes vara förenad med betydande juridiska hinder. I utredningen hemställde nämnden för Intraservice till kommunfullmäktige att utreda personuppgiftsansvaret och den rättsliga grunden för eventuell behandling och hantering av uppgifter i samband med och efter en hemtagning av Skatteverkets uppgifter från Navet till en server inom Göteborgs Stad. Nämnden hemställde också till kommunfullmäktige att godkänna återrapporteringen och att förklara kommunfullmäktiges uppdrag som slutfört. Kommunfullmäktige avslog båda punkter i ärende § 115 under sammanträdet den 21 mars 2024, och därmed låg uppdraget till nämnden kvar.

Detta tjänsteutlåtande redovisar en ny hållbar helhetslösning för att kunna slutföra uppdraget från kommunfullmäktige. Lösningen har gjorts möjlig av parallell digital utveckling samt ett tjänstekoncept framarbetat av kompetens inom juridik, IT, informationssäkerhet och dataskydd hos Intraservice. Lösningen har till syfte att erbjuda stadens förvaltningar och bolag folkbokföringsuppgifter från Skatteverkets Navet med

egna lagringsytor. Lagring och hantering av egna uppgifter är stängda för såväl Intraservice som andra förvaltningar och bolag i staden (kunder). Efter genomförd utredning bedömer förvaltningen att lösningen är förenlig med lagstiftning och att den ger en ökad informationssäkerhet och dataskydd jämfört med nuvarande alternativa arbetssätt.

”Etablera tjänsten för Data warehouse” (Lakehouse) finansieras genom en utvecklingsplan inom årlig analys och levererar enligt plan. Tjänsten är tänkt att levereras vid årsskiftet 2026/2027. Genom projektet kan det bli möjligt att utveckla ett tjänsteerbjudande för att beställa hemtagning av Skatteverkets Navet för de verksamheter som har behov av det. Utöver detta kvarstår även att i projektet föreslå en finansieringsmodell för den här tillämpningen av tjänsten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Staden köper idag in utdrag ur Navet som engångsuttag på flera ställen (köpen sker via tredje part), och förvaltningen för Intraservice bedömer att det finns en betydande besparingspotential på sikt. Då dessa köp dessutom används under en längre tid möjliggör en gemensam lösning också tillgång till aktuella data oftare. På detta sätt bidrar lösningen till effektivitetsvinster för kunderna, kvalitetssäkrade data och ökad trygghet för medborgarna. Lösningen bidrar också till minskad risk för ekonomiska sanktioner kopplat till regelbrott mot gällande lagstiftning på grund av förbättrad informationshantering.

Bedömning ur ekologisk dimension

Tillgängliggörande av data för att kunna analysera ur till exempel stadsplaneringsperspektiv, kan möjliggöra bättre beslutsunderlag som kan leda mer kvalitativa beslut vilket också är positivt utifrån en ekologisk dimension.

Bedömning ur social dimension

Den tekniska lösning som presenteras förväntas ge en kvalitetshöjning, som uppstår när verksamheter i staden har tillgång till aktuell och korrekt personuppgiftsinformation. Det skulle kunna resultera i snabbare och bättre service, säkrare underlag för beslut och en mer rättvis behandling av medborgare och övriga som berörs av kommunens verksamheter. Föreslagen lösning minskar risken för överinsamling av folkbokföringsuppgifter och staden ökar kontrollen över hur de används och sprids.

Samverkan

Ärendet samverkas med de fackliga representanterna i FSG 2025-06-18.

Bilagor

1. Ritning Data Lakehouse

Ärendet

Nämnden för Intraservice har genom kommunfullmäktiges beslut 2022-11-24 § 15 i uppdrag att utreda möjligheten att starta hemtagning av Skatteverkets uppgifter i Navet till en server inom Göteborgs Stad.

Nämnden för Intraservice beslut i ärendet ska expedieras till kommunstyrelsen för vidare hantering och beslut.

Bakgrund

Intraservice har under en längre tid tillhandahållit personuppgiftstjänster genom direktuppslag mot Inera, vars källa är Navet. Dessa tjänster har hittills endast möjliggjort sökningar baserade på personnummer eller namn. I dialog med stadsledningskontoret och andra förvaltningar och bolag (kunder) identifierade förvaltningen nya behov, exempelvis att kunna göra mer avancerade sökningar och analyser. För att möta dessa behov krävs lokal lagring av uppgifterna i en databas inom stadens infrastruktur.

Den 24 november 2022 gav kommunfullmäktige Intraservice i uppdrag att utreda möjligheten att hämta folkbokföringsuppgifter från Skatteverkets tjänst Navet till en server inom Göteborgs Stad (Kommunfullmäktige 2022-11-24 § 15). Syftet var att ge stadens förvaltningar och bolag möjlighet att beställa utdrag ur informationen.

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag genomförde förvaltningen för Intraservice en utredning av de tekniska och juridiska förutsättningarna för en sådan lösning.

Även om en teknisk lösning bedömdes möjlig att implementera, identifierades flera juridiska utmaningar. Lösningen innebar en komplex behandling av personuppgifter med flera möjliga ändamål och ett flertal involverade verksamheter. Då Göteborgs Stad är uppdelad i självständiga förvaltningar och bolag, måste varje enhet säkerställa att den har rättslig grund för sin behandling. Vidare konstaterades att lösningen skulle innebära insamling och behandling av personuppgifter för ett stort antal registrerade, inklusive särskilt skyddsvärda grupper som asylsökande, barn, patienter och brukare inom socialtjänsten. Varje enskild behandling måste därför bedömas i förväg utifrån kraven i dataskyddsförordningen.

Intraservice lyfte även risken för otillåten samkörning av personuppgifter från olika register, exempelvis uppgifter om anställda, elever, externa uppdragstagare och vårdnadshavare som inte är folkbokförda i Göteborg.

Eftersom Göteborgs Stad har mer begränsat lagstöd än Skatteverket för att hantera känsliga personuppgifter, krävs särskild försiktighet. Även aggregerad information kan innebära betydande informationssäkerhetsrisker. Effektivitetsvinster kan uppstå genom en strukturerad hemtagning av data, men dessa måste vägas mot ökade administrativa bördor, till exempel begäran om utlämnande av allmänna handlingar. Nyttan med att Göteborgs Stad själv hanterar dessa uppgifter måste också vägas mot den befintliga möjligheten att göra direkta uppslag via Navet. Det ansågs avgörande att tydligt definiera vilka behov som lösningen ska tillgodose och vilka konkreta fördelar den medför.

I nämndens beslut (2023-11-24 § 15) hemställde till kommunstyrelsen att vidare utreda personuppgiftsansvaret samt den rättsliga grunden för eventuell behandling och hantering

av uppgifter i samband med och efter en hemtagning av Skatteverkets uppgifter från Navet till en server inom Göteborgs Stad. I övrigt ansåg nämnden uppdraget som slutfört.

Kommunfullmäktige beslutade den 21 februari 2024 (§ 115) att avslå Intraservice hemställan om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda personuppgiftsansvaret och den rättsliga grunden för eventuell behandling och hantering av uppgifter i samband med och efter en hemtagning av Skatteverkets uppgifter från Navet till en server inom Göteborgs Stad. Därutöver avslogs även begäran om att godkänna återrapporteringen och att förklara kommunfullmäktiges uppdrag från den 24 november 2022 (§ 15) som slutfört.

Utredning

Efter att kommunfullmäktiges avslag hemställan från Intraservice att godkänna återrapporteringen av uppdraget har en omfattande utredning gjorts. Utredningen har inte resulterat i någon lösning som motsvarar de krav som tidigare ställts upp. Mot bakgrund av ett tydligt och långvarigt uttryckt behov i delar av staden har Intraservice hittills valt att inte återrapportera ett negativt resultat av uppdraget, utan har i stället arbetat för att hitta en möjlig lösning.

Nya möjligheter till en hållbar lösning kom hösten 2024 i och med att projektet ”Etablera tjänsten för Data warehouse” (Lakehouse) startades som ett utvecklingsinitiativ.

Utredningen är utförd av ett tvärfunktionellt team med kompetens inom tjänsteutveckling, informationssäkerhet och dataskydd, IT och juridik där även dataskyddsombud varit konsulterade för att hitta en hållbar lösning.

Tekniskt lösningsförslag

Ett parallellt utvecklingsinitiativ har möjliggjort en lösningsmodell för att möta behovet vilket har förändrat förutsättningarna och möjligheterna till att göra bedömning för behovet att hämta hem folkbokföringsuppgifter från Skatteverkets tjänst Navet. Den förfrågan som tjänsteutlåtandet ”Hemtagning av Navet” beskriver kommer Intraservice kunna lösa med projektet ”Etablera tjänsten för Data warehouse” (Lakehouse) som ska leverera en tjänst 2026/2027. Tjänsten kommer kunna tillhandahålla den information från Navet som verksamheten behöver för att lösa sina uppdrag.

Tjänsten kommer sättas upp så att den klarar de krav som juridik och säkerhet ställer på konfidentialitet, riktighet samt tillgänglighet enligt informationssäkerhetsklassning. Varje informationsmängd behandlas och lagras isolerat på uppdrag av varje enskild verksamhet enligt den specifika klassningen.

I framtagandet av tjänsten ingår det att ta fram ett antal processer för korrekt hantering av kundens information. Detta görs i samråd med jurister och säkerhetsfunktioner på Intraservice.

En förutsättning för att kunna nyttja tjänsten är att det ska finnas en fungerande ”Data governance” hos kunden som omfattar den datamängd som skall finnas i datalagret. Tjänsten kommer genom etablerade processer stödja kunden i att ta fram ”Data governance” före implementering av datalagret. Med Data Governance avses ett regelverk för styrning och andra processer för en säker hantering och lagring av kundens uppgifter. Data governance ska också säkerställa att kunden får möjlighet att leva upp till de krav som ställs på kunden utifrån lagkrav och säkerhet.

Lagring av data sker i tjänsten Datalager (Lakehouse) på diskar i datahallar hos Intraservice. Varje kunds data separeras och låses in i enskilda valv som endast är åtkomstbara för den enskilda kunden. Intraservice har endast åtkomst i de fall kunden har initierat ett ärende och gett oss tillåtelse att utföra felsökning. Detta sker enligt de processer som definierats för tjänsten Datalager (Lakehouse).

En översiktsbild av dataflödet och hur tjänsten Datalager (Datalakehouse) stöds av processer finns bifogad i *Bilaga 1 Ritning Data Lakehouse*.

Övergripande beskrivning av processer

Skapa och underhålla Data Governance

Process för att skapa data governance

I processen ”Skapa data governance” på kundens aktuella data så initieras en aktivitet där kunden tar fram ansvarsroller, kvalitetssäkrar informationen, säkerställer klassning av informationen samt definierar informationsägare och behörig beställare. Ansvaret för att genomföra dessa aktiviteter åligger kunden. Intraservice är behjälpliga i denna aktivitet som en del av tjänsten.

Processen för att ”Underhålla data governance”

Processen för att ”Underhålla data governance” är till för att livscykelhantera och säkerställa att beställd governance på kundens data är korrekt och aktuell. Denna process kan initieras av såväl kunden såsom tjänstens förvaltningsteam.

Aktiviteter inom denna process uppdaterar och verifierar att ansvarsroller, kvalitetssäkring av informationen, klassning av informationen samt utpekande av informationsägare och behörig beställare är aktuell och korrekt. Ansvaret för att genomföra dessa aktiviteter åligger kunden. Intraservice i sin roll som personuppgiftsbiträde (PUB) kan vara behjälpliga i en sådan aktivitet efter formell beställning av aktiviteten och efter godkännande från kunden som är personuppgiftsansvariga.

Inhämtning och lagring av information

Process för utveckling av datalager

I denna process hanteras själva utvecklingen av den kundunika tillämpningen baserat på information som framkommit i Governanceprocessen. Den av kunden beställda informationen överförs från kundens källsystem till ett för kunden dedikerat datavalv i tjänsten Datalager (Lakehouse).

Process för test och kvalitetssäkring av datalager,

Denna process syftar till att kvalitetssäkra utvecklingen samt att säkerställa att informationen som överförts stämmer överens med kundens behov och beställd governance. I denna process ansvarar kunden för att kontrollera och godkänna att den inhämtade informationen är korrekt enligt kundens önskemål och krav.

Tillgängliggörande av information

Process för tillgängliggörande

I denna process sker tillgängliggörandet av den kundunika tillämpningen. Den av kunden beställda informationen tillgängliggörs baserat på information som framkommit i Governance-processen. Kunden får tillgång till informationen antingen via ett unikt tekniskt gränssnitt, via unika behörigheter alternativt genom en kombination av de båda

beroende på de behov och krav som kunden har. Processen initieras varje gång kunden inkommer med en ny förfrågan om tillgängliggörande av sin inlåsta information.

Process för test och kvalitetssäkring av tillgängliggörande

Denna process syftar till att kvalitetssäkra utvecklingen samt att säkerställa att informationen som tillgängliggörs stämmer överens med kundens behov och beställd governance. I denna process ansvarar kunden för att kontrollera och godkänna att tillgängliggörandet är korrekt enligt kundens krav.

Drift och förvaltning

Process för drift

Intraservice arbetar enligt ITIL (Information Technology Infrastructure Library) som är ett ramverk för ITSM (IT Service Management) som innehåller best practices för hur organisationer ska leverera och förvalta IT-tjänster, för driftrelaterade processer. Det innebär att exempelvis incidenter, ändringshantering och kontinuitetshantering sker på ett standardiserat sätt. För tjänsten Datalager (Lakehouse) så kommer förvaltningen för Intraservice för varje enskilt behov implementera specifika anpassningar utifrån den överenskommelse som träffats med kund. Detta kan exempelvis röra sig om övervakning, tillgänglighet och ändringshantering.

Process för support

För att säkerställa korrekt hantering av kundens information kommer en anpassad supportprocess implementeras. Denna process säkerställer att det endast är på uppdrag av kunden som Intraservice kan få ta del av den lagrade informationen. Det är alltid kunden som initierar supportprocessen och ger Intraservice tillåtelse att utföra felsökning.

Process för att underhålla data (livscykelhantering)

Denna process syftar till att säkerställa att implementering samt data som lagras livscykelhanteras över tid. För varje kundunik implementation av lösning i tjänsten Datalager anpassas denna process utifrån det drift- och underhållsavtal som överenskommit mellan Intraservice och kunden. Aktiviteter i denna process omfattar bland annat regelbunden hantering av förändringar i källsystem, planering av förändrade behov och avslut av nyttjande av tjänsten. Aktiviteterna i denna process är ett delat ansvar mellan Intraservice och kunden där båda parter kan initiera dessa.

Övervakning och eskalering

Process för övervakning och eskalering

Processen syftar till att säkerställa efterlevnad av de regelverk som satts upp för varje enskild kund. Regelverket omfattar bland annat behörigheter, åtkomstkontroll, vem har behandlat information, när skedde det och på vilket sätt. Regelverket baserats på den information som togs fram genom processen "Skapa governance" som beskrivits tidigare i dokumentet.

Aktiviteter i processen omfattar bland annat uppsättning av regelverk, insamling av loggar, analys av loggar, eskalering vid säkerhetsincidenter och oegentligheter.

Juridisk utredning och bedömning

Förvaltningen redovisade en juridisk bedömning i tidigare tjänsteutlåtande den 6 Oktober 2023. Tjänsteutlåtandet låg till grund för nämndens beslut att redovisa återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag.

Det redovisade förslaget till teknisk lösning för hemtagning av folkbokföringsuppgifter från Skatteverkets Navet till verksamheter inom Göteborgs stad bedömdes utifrån ett juridiskt perspektiv innebära ett antal risker. Flera risker bedömde Intraservice som svåra att utreda på grund av att hanteringen av uppgifter var komplex och omfattande samt att fördelningen av ansvar inom staden inte var tillräckligt utrett. Dataskyddsombudet i staden hade invändningar eftersom det fanns alltför många frågor kring personuppgiftsbehandling som inte kunnat lösas ut.

Nedan följer en redovisning av i vilken utsträckning Intraservices nya utvecklingsinitiativ Datalager (Lakehouse) kan lösa ut de frågor som bedömdes som hinder i Nämnden för Intraservices redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-11-22 § 205.

Den lagstiftning som i huvudsak ligger till grund för utredning och bedömning är Tryckfrihetsförordningen (1949:105), Offentlighets- och sekretesslagen (2209:44) och Dataskyddsförordningen/GDPR (EU-förordning 2016/679).

Hantering av uppgifter i Datalager (Lakehouse)

Uttag och överföring av uppgifter från Skatteverket

Det grunduttag och de löpande uppdateringar av folkbokföringsuppgifter som Intraservices kunder beställer görs från Skatteverket, som har satt upp ramar för myndigheters uttag av folkbokföringsuppgifter. Skatteverket ansvarar för folkbokföringen som är den grundläggande registreringen av befolkningen i Sverige.

Alla myndigheter i Sverige har rätt att, mot avgift, erhålla uppgifter från folkbokföringen genom Navet (Skatteverkets system för distribution av folkbokföringsuppgifter till samhället), vars funktioner regleras i lag (lag (2001:182) och förordningen (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet).

Spridning av uppgifterna sker med hjälp av Navet. Navet sprider uppgifter, som uppdateras dagligen. Navet tillhandahåller inte program eller system för behandling av datafilerna. Efter ett grunduttag kan en mottagare få ändringsaviseringar, löpande aviseringar av uppgifter som ändrats på personer i folkbokföringen.

Mottagaren får de uppgifter på de personer som mottagaren själv har rätt att behandla enligt dataskyddslagstiftningen och tillämplig registerförfattning. Personerna avgränsas, till exempel geografiskt (län, kommun) eller åldersmässigt.

Tjänsten inleds med att ett grunduttag görs och att ändringsaviseringen påbörjas därefter. Det sker en ändringsavisering när ändring gjorts på någon av de uppgifter som kunden har beställt, det går inte att välja avisering endast om vissa händelser, till exempel inflyttningar. Avisering kan beställas antingen daglig eller veckovis.

Uppgifter som myndigheter får ta del av

Alla offentliga aktörer får ta del av uppgift om

- personnummer eller samordningsnummer,
- namn,
- adress,
- folkbokföringsfastighet,
- lägenhetsnummer,
- distrikt och folkbokföringsort samt

- avregistrering från folkbokföringen.

En myndighet får hos Skatteverket ta del av övriga uppgifter om de behövs inom den egna verksamheten samt får behandla uppgifterna med stöd av dataskyddslagstiftningen och tillämplig registerförfattning.

Det finns särskilda förfaranden för skyddade personuppgifter hos Skatteverket.

Ansvar för allmänna handlingar

Enligt Skatteverkets process för att tillhandahålla folkbokföringsuppgifter genom Navet övergår ansvaret för uppgifterna till beställaren vid uttaget. Vem som får ansvaret för uppgifterna som allmänna eller potentiella allmänna handlingar avgörs av vem som beställer, förvarar eller har åtkomst till uppgifterna.

I Datalager (Lakehouse) är det kunden (förvaltning eller bolag som nyttjar tjänster hos Intraservice) som utformar sin beställning och genom den tar hem folkbokföringsuppgifter från Navet till ett låst utrymme hos Intraservice.

Genom att använda Datalager (Lakehouse) styr kunden vilka uppgifter som beställs, hur uppgifterna förvaras och åtkomsten till uppgifterna. Det är utifrån utformningen av tjänsten och kundens beställning av uttag som Intraservice säkrar att det finns processer för data governance, det vill säga regelverk för styrning och andra processer för en säker hantering och lagring av kundens uppgifter. Data governance ska också säkerställa att kunden får möjlighet att leva upp till de krav som ställs på kunden utifrån lagkrav och säkerhet. Ansvaret för innehållet i uttag, lagring eller vidare behandling av uppgifter ligger hos kunden.

Intraservice kommer genom utformningen av Datalager (Lakehouse) inte att förvara eller ha åtkomst till de folkbokföringsuppgifter som beställs och tas hem. Av tryckfrihetsförordningen (2 kap. 13 §) framgår att handlingar förvaras hos en myndighet endast som led i teknisk bearbetning eller teknisk lagring för någon annans räkning inte utgör allmän handling hos den myndigheten. Det spelar ingen roll om bearbetningen eller lagringen sker för en myndighets eller en enskilds räkning. Bestämmelsen är tillämplig eftersom Intraservices enda syfte med handlingarna är teknisk bearbetning och lagring. Som en följd av detta kommer Intraservice inte att ansvara för bland annat utlämnande av allmänna handlingar kopplat till uppgifterna. Sådant ansvar kommer att ligga hos kunden.

Om kunden har för avsikt att förvara skyddade folkbokföringsuppgifter eller uppgifter som på annat sätt kan detta omfattas av sekretess, finns sådan möjlighet genom en sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (10 kap. 2 a §):
“Sekretess hindrar inte att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet som för den utlämnande myndighetens räkning har i uppdrag att endast tekniskt bearbeta eller tekniskt lagra uppgiften, om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.”

Genom att Intraservice i lösningen har i uppdrag att endast tekniskt bearbeta eller tekniskt lagra uppgiften bör kunden i sin hantering av folkbokföringsuppgifterna kunna lämna uppgifterna till Intraservice. Det finns dock ett ytterligare krav i bestämmelsen: kunden måste bedöma om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att en uppgift lämnas ut. En sådan olämplighetsbedömning ska inkluderas i den Data governance som ska styra och säkerställa tjänsten.

Ansvar för behandling av personuppgifter

Skatteverket ansvarar för uppgifterna som finns i folkbokföringens register.

När en kommunal myndighet har tagit emot folkbokföringsuppgifter genom Navet bedömer Skatteverket att det är myndighetens ansvar att uppgifterna behandlas i enlighet med dataskyddslagstiftningen och tillämplig registerförfattning. Det är alltså mottagaren som ansvarar för behandling och eventuellt utlämnande av uppgifter efter det att de lämnats från Navet. Det gäller oavsett om mottagaren har ett eget datasystem för uppgifterna eller om mottagaren har anlitat en servicebyrå, dit uppgifterna levereras enligt mottagarens önskemål.

Av tidigare tjänsteutlåtande (Nämnden för Intraservice 2023-11-22 § 205) framgår följande om krav kring roller och ansvar:

För att kunna behandla personuppgifter krävs utredning av vem som behandlar vilka personuppgifter för vilket/vilka ändamål och på vilken grund. I det ingår att fastställa vem som ansvarar för behandlingen och vem eller vilka som utför den. Ansvaret för behandlingen ligger hos den personuppgiftsansvarige, som bestämmer mål och medel. Om ett personuppgiftsbiträde ska användas måste den personuppgiftsansvarige genom att ingå ett personuppgiftsbiträdesavtal med och ge instruktioner åt biträdet försäkra sig om att biträdet behandlar personuppgifterna korrekt. Innan en behandling kan starta krävs utredning av vilka risker och konsekvenser behandlingen kan få för registrerade personer samt vilka skyddsåtgärder som ska vidtas för att minimera sådana. Det kan också krävas beslut av den personuppgiftsansvarige i samband med genomförda risk- och konsekvensbedömningar.

Genom utformningen av Datalager (Lakehouse) klargörs frågan var personuppgiftsansvaret kommer att finnas för behandling och vidare behandling av de personuppgifter som tas hem och uppdateras från Navet samt lagras hos Intraservice. Ansvarsförhållandet mellan kunden och Intraservice kan därmed definieras på ett sätt som är tydligare i förhållande till reglementen och bolagsdirektiv för förvaltningar och bolag samt den styrmodell som finns för gemensamma tjänster i Göteborgs Stad.

Personuppgiftsansvarig

Det är Intraservices bedömning att kunden är personuppgiftsansvarig för de folkbokföringsuppgifterna som tas hem från Navet. Kunden styr mål och medel för behandlingen av personuppgifterna genom att utforma beställningen och den data governance som ska styra behandlingen. Kunden beställer även teknisk lagring och teknisk bearbetning av uppgifterna hos Intraservice. Kunden har ensam åtkomst till de uppgifter som lagras och styr därigenom hur personuppgifterna ska behandlas och eventuellt utnyttjas vidare, med eller utan ändrade ändamål eller omfattning.

Personuppgiftsbiträde

I Datalagring (Lakehouse) behandlar Intraservice personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning eftersom Intraservice är en teknisk leverantör som inte själv styr mål och medel för personuppgiftsbehandlingen. Kunden har ansvar för vilka personuppgifter som beställs, vilken informationsklassning de omfattas av samt vilka risker och konsekvenser som finns vid behandling av dem. Därmed är bedömningen att Intraservice är personuppgiftsbiträde för den personuppgiftsbehandling som sker i Datalagring (Lakehouse). Intraservice ska ta emot och följa de instruktioner den

personuppgiftsansvarige ger. Där ska det framgå hur Intraservice får behandla personuppgifter och vilka krav som ställs på behandlingen ur ett dataskyddsperspektiv. Kundens instruktioner är en del av framtagandet av data governance för varje kund som använder Datalagring (Lakehouse).

Informationssäkerhet och dataskydd

Intraservice bedriver ett systematiskt arbete med informationssäkerhet och dataskydd genom att följa etablerade processer och rutiner. Arbetet grundar sig i Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet och vi tillämpar ett riskbaserat arbetssätt där risker bedöms och hanteras utifrån informationens känslighet.

Genom informationsklassning säkerställer vi att olika typer av information får rätt skyddsnivå beroende på hur kritisk eller skyddsvärd den är. På så sätt minimerar vi risker, uppfyller lagkrav och skyddar både verksamheten och individers integritet.

Governance som styr behandling

Intraservice arbetar kontinuerligt med Governance i GRC ”Governance – Risk – Compliance” genom att etablera tydliga styrmodeller, definiera roller och ansvar, och säkerställa att vi följer gällande lagar, riktlinjer och policies.

Sammanfattande juridisk bedömning

Intraservices utvecklingsprojekt ”Etablera tjänsten för Data warehouse” (Lakehouse) har – hittills - visat sig kunna hantera de krav och önskemål som finns inom staden för att kunna ta hem, lagra och behandla folkbokföringsuppgifter som rör medborgare i Göteborgs kommun.

Med Datalager (Lakehouse) som lösningsmodell går det tydligt att avgränsa ansvaret för varje kunds beställning, lagring och behandling av uppgifter till respektive kund. Samtidigt går det på ett tydligt sätt att definiera Intraservices ansvar som teknisk leverantör. För att säkerställa hantering och ansvar i Datalager (Lakehouse) etableras processer för data governance, det vill säga regelverk för styrning och andra processer för en säker hantering och lagring av kundens uppgifter. Sådana processer utgår från samma struktur och innehåll, men anpassas för varje kund och deras respektive beställningar med tillhörande uppgifter.

Hämtning, uppdatering och vidare behandling av folkbokföringsuppgifter kan göras av kommunala myndigheter enligt gällande lagstiftning och de ramar som Skatteverket har satt upp för sin tjänst Navet. Sådan hantering hos en myndighet innebär att ansvaret för uppgifterna övergår till myndigheten, som själv måste utreda och bedöma vilket lagstöd som finns för behandling av uppgifter.

Ansvaret för uppgifterna som hämtas vid uttaget, och vem som får ansvaret för uppgifterna som allmänna eller potentiella allmänna handlingar avgörs av vem som beställer, förvarar eller har åtkomst till uppgifterna.

Intraservices bedömning är att kunden genom sin användning Datalager (Lakehouse) styr vilka uppgifter som beställs, hur uppgifterna förvaras samt vem som har åtkomst till uppgifterna. Därmed tillhör de handlingar eller potentiella handlingar som hanteras i Datalager (Lakehouse) kunden. Vidare är bedömningen att Intraservice, genom utformningen av Datalager (Lakehouse), inte kommer att förvara eller ha åtkomst till de

folkbokföringsuppgifter som beställs och tas hem, utan endast behandla dem som ett led i teknisk bearbetning och teknisk lagring.

Behandling av uppgifter och ansvarsförhållanden tydliggörs och säkerställs av processer för data governance, det vill säga regelverk för styrning och andra processer för en hantering och lagring av kundens uppgifter som säkerställer krav utifrån säkerhet och lagkrav. Data governance bygger även på kundens egna bedömningar och instruktioner för behandling av kundens egna uppgifter i tjänsten. Data governance kommer därmed att reglera krav, roller, ansvar och processer i Datalager (Lakehouse) för tjänsten och på uppdrag av kunden.

I den tidigare utredningen kunde frågorna om ansvarsfördelning och vidareutnyttjande av personuppgifter inte lösas ut i förhållande till den då tillgängliga lösningen. Utifrån den nu genomförda utredningen av Datalager (Lakehouse) bedömer Intraservice att personuppgifter kommer att ha förutsättningar för att kunna behandlas av både kunden och Intraservice på ett sätt som är förenligt med lag.

Kunden ensam styr mål och medel för behandlingen av personuppgifterna genom att utforma beställningen och den data governance som ska styra behandlingen. Kunden har ensam åtkomst till de uppgifter som lagras och styr därigenom hur personuppgifterna ska behandlas och eventuellt utnyttjas vidare, med eller utan ändrade ändamål eller omfattning. På den grunden bedömer Intraservice att kunden är personuppgiftsansvarig för den behandling som görs i Datalager (Lakehouse).

Kunden beställer teknisk lagring och teknisk bearbetning av uppgifterna hos Intraservice. Intraservice behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning i Datalager (Lakehouse) eftersom Intraservice är en teknisk leverantör som inte själv styr mål och medel för personuppgiftsbehandlingen eller vilka uppgifter som behandlas. Därför är bedömningen att Intraservice är personuppgiftsbiträde.

Slutligen vill Intraservice förtydliga att Datalager (Lakehouse) som tjänst fortfarande är under utveckling. Även om förutsättningarna ser mycket lovande ut förenas utredningen och de bedömningar som gjorts med förbehåll för att nya och utvecklade juridiska bedömningar kommer att behövas, särskilt sådana som behöver genomföras med tillsammans med de kunder som vill ansluta till en framtida tjänst. På samma vis kan kontakt med dataskyddsombud behöva initieras utifrån varje unik kunduppsättning.

Dataskyddsombudets bedömning

Dataskyddsombudet har tagit del av förvaltningens utredning gällande principer för fördelning av personuppgiftsansvaret vid behandling av personuppgifter inom den tänkta lösningen och delar förvaltningens bedömning utifrån de omständigheter som nämns i tjänsteutlåtandet. När det gäller den tekniska lösningen och de faktiska personuppgiftsbehandlingar som kan komma att aktualiseras kan dataskyddsombudet inte göra en generell bedömning. I stället behöver separata bedömningar för varje kund göras framöver utifrån respektive personuppgiftsbehandlings specifika omständigheter. Att involvera dataskyddsombudet i detta arbete åligger de verksamheter som avser börja använda tjänsten och genom det inleda nya och/eller utveckla befintliga personuppgiftsbehandlingar. Dataskyddsombudet önskar dock framåt bli involverade i Intraservices arbete med de delar som gäller governance, då det i tjänsteutlåtandet anges vara ett verktyg för att kunna säkerställa hanteringen utifrån ett dataskyddsperspektiv.

Vägen framåt

”Etablera tjänsten för Data warehouse” (Lakehouse) finansieras genom utvecklingsplan inom årlig analys och levererar enligt plan, där tjänsten, är tänkt att levereras vid årsskiftet 2026/2027. Genom projektet ”Etablera tjänsten för Data warehouse” (Lakehouse) kan det bli möjligt att utveckla ett tjänsteerbjudande för att beställa hemtagning av Skatteverkets Navet för de verksamheter som har behov. Utöver detta kvarstår även att i projektet att föreslå en finansieringsmodell för den här tillämpningen av tjänsten.

Förvaltningens bedömning

Intraservice har genom ett utvecklingsinitiativ identifierat nya möjligheter att kunna erbjuda en lösning för lagring av personuppgifter från Skatteverkets Navet utifrån Kommunfullmäktiges uppdrag. Medarbetare med kompetens inom juridik, IT, informationssäkerhet och dataskydd har genomfört en utredning av tekniska och juridiska krav, kopplat till lösningen. Dataskyddsombudet har getts tillfälle att yttra sig. Förvaltningen har bedömt att lösningen, när den är fullt utvecklad, har förutsättningar att möta de behov som beskrivits i Kommunfullmäktiges uppdrag. Därmed bedömer förvaltningen att kommunfullmäktiges uppdrag av att se över möjligheterna att starta hemtagning av Skatteverkets uppgifter i Navet till en server inom Göteborgs Stad och sedan möjliggöra för förvaltningar och bolag att beställa utdrag ur innehållet, ska anses slutfört.

Carina Helgesson Björk

Peter Söderström

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör